

3,2,1 FIRLAT!

Shelly Unwin ve Ben Wood

KONU ÖZETİ

Keşfetmeye hazır mısınız? 5, 4, 3, 2, 1...

Bu komik, bilgilerle dolu gezegenler arası seyahatte, güneş sistemine gideceksiniz. Her bir gezegeni eşsiz kılan şeyleri ve çok yaklaşırlarsa neler olabileceğini keşfederlerken iki genç astronota eşlik edin. "Merkür'e seyahat imkânsızdır. Çünkü sıcaktan popişiniz alev alır."

Eğlenceli dizeler halinde kaleme alınmış, hoş resimlenmiş **3,2,1 Fırlat!** baştan çıkarıcı bir öykü ve bilgi birleşimi.

YAZAR HAKKINDA

Shelly Unwin hayvanlar ve atılgan bir palomino midillisiyle İngiltere'de büyüdü. Üç kardeşin ortancasıydı ama (hepsi aynı anda olmasa da) on bir üvey kardeşi oldu. Shelly üniversitede Öğretmenlik ve Biyoloji eğitimi aldı, 2002'de Avusturalya'ya taşındı.

Shelly'nin kitapları, gizlice içine kattığı eğitsel yönleri ve güçlü uyaklarıyla öne çıkmaktadır. Shelly uyaklı yazmaya çalışmadığını, kendiliğinden oluverdiğini ama uyakla ritmi ve uyağın beraberinde getirdiği öngörülebilirlikle mizahı sevdiğini söylüyor.

Shelly, yazın programlarının "misafir yazarı" olarak çeşitli okullarla bilfiil işbirliği içindedir. Sydney'de birçok yazar etkinliğinde konuşmuştur. Sydney'de North Shore'da kocası ve iki küçük çocuğuyla yaşamaktadır.

ÇİZER HAKKINDA

Ben Wood on yılı aşkın süredir çocuk kitapları ve ürünleri resimlemektedir. Pek çok Avusturalyalı yayıncı ve yazarla çalışmıştır. Yazarların sözcüklerini resme dökme mücadelesinden büyük keyif almaktadır. Victoria'da büyümek Ben'in çalışmalarını etkilemiştir; hayvanlarla doğa resimlemeyi en sevdiği şeylerden. Stüdyosunda olmadığına Ben okullara gidip öğrencilere hikâye resimlemeyi öğretiyor.

YAZARIN ESİN KAYNAĞI

Shelly **3,2,1, Fırlat!**'ı yazdığında oğlu üç yaşındaydı. Uzaydan, güneş sisteminden ve gezegenlerden söz etmeye bayılıyordu ama Shelly, uzayla ilgili bilgilerle eğlenceli bir hikâyeyi harmanlayan pek fazla kitap olmadığını fark etti. Böylece oğlunun uzay hakkında bir şeyler öğrenebileceği ama aynı zamanda havalı bir macera yaşayıp biraz da gülebileceği bir hikâyeye yazmaya koyuldu ve ortaya **3,2,1 Fırlat!** çıktı.

TEMEL ÇALIŞMA KONULARI

Sınıf / Ortak Okuma

3,2,1 Fırlat'ı sınıfta hep beraber okuyun.

1. Öğrencilerden hikâyenin en sevdikleri kısmını/kisimlerini belirtmelerini isteyin.
2. Gezegenler arasındaki farkları ve o gezegenleri ziyaret etmenin nasıl olacağını tartışın. Neden başka hiçbir gezegende yaşayamayız?
3. Öğrencilere uzaylının ne olduğunu sorun. Uzayda yaşayan başka canlılar olabileceğini düşünüp düşünmediklerini tartışın.
4. Öğrencilere en sevdikleri gezegeni ve nedenini sorun.
5. Öğrencilere, neden yazarın hikâyeyi uyaklı yazmayı seçtiğini sorun.

Dil ve Okuma

1. Kitap uyaklı dizeler halinde kaleme alınmıştır. Kitaptaki her uyaklı sözcük grubunu yazın.
2. Güneş sisteminden bir gezegen seçin. O gezegen hakkında, kitapta (son kısım da dâhil) yer alan bilgileri kullanarak dört mısralık yeni bir uyaklı kıta yazın.
3. Bir başka uyak alıştırması için Çalışma Sayfası 1'e bakın.

Sürdürülebilirlik ve Çevre

1. Güneş sistemimizde yaşamın sürdürülebileceği tek gezegen neden Dünya'dır?
2. Gezegenimize iyi bakmak neden önemlidir?
3. Çevremizi korumak için neler yapabiliriz?
4. Gezegenimizde yaşayan canlı çeşitliliğine bakın. (Öneri: İpucu için Dünya'yla ilgili sayfalarındaki resme dikkatle bakın.) Sınıfça nelerin çeşitliliği tehlikeye attığını, insanların bu çeşitliliği korumak için neler yaptığı ya da yapabileceğini tartışın.

Matematik

1. Kimi sayfaların en altında güneş sisteminin basit bir şeması olduğunu fark ettiniz mi? Bu şemayı ve cetvel kullanarak şu soruları yanıtlayın:
 - a. Dünya'ya en yakın gezegen hangisidir?
 - b. Güneş'e en yakın gezegen hangisidir?
 - c. Dünya'dan ulaşması en uzak gezegen hangisidir?
 - d. Hangi iki gezegen birbirinden daha uzaktır: Mars'la Dünya mı Jüpiter'le Satürn mü?
2. Şu anda Dünya'dan ayrılıp üç yıl boyunca yolculuk yaparsanız kaç yaşında olursunuz?
3. Dünya'yla güneş sistemindeki diğer gezegenler, örneğin Satürn, arasında yolculuk yapmak için gereken zamanı tartışın. Üç koca yıl boyunca yolculuk yapmayı hayal edin.

Aktivite: Boş bir tuvalet kâğıdı kartonu, kâğıt, bant ve pipet kullanarak hava tahrikli roket tasarlayıp yapın. Tuvalet kâğıdı kartonunun bir tarafını kâğıttan yaptığınız koniyi bantlayarak kapatın. Roketi bir pipet üstünde dengede tutup pipete üfleyin, roketin ne kadar yol aldığına bakın. Her sonucu bir tabloya not edin. Hangi roket en uzağa gitti? Pipet roket yapımı hakkında ipuçları için *Başka Aktiviteler* başlığı altındaki bağlantıya bakın.

Bilim: Biyoloji: Canlılar

1. Dünyada yaşayan en tuhaf görünümlü kimi canlılar hangileridir? Kitaptaki resimlerde bunlara örnekler bulabilir misiniz?
2. Tüm hayvanlarla bitkilerin yaşam için ihtiyacı olan şeyler nelerdir?
3. Hayvanlar oldukça farklı ortamlarda yaşayabilirler. Dünya sayfasına bakın. Fotoğraftaki hayvanlar hangi farklı ortamlarda yaşamaktadırlar? Buralarda yaşamaya nasıl elverişlidirler ya da uyum sağlarlar?

Sanat: Görsel Sanat Çalışması ve Tasarım

1. Kitabın (“Keşfe hazır mısınız?” diye başlayan) ilk iki sayfasına bakın. Resim, karışık teknikler (birden fazla resimleme tekniğinin ve/veya malzemesinin aynı anda kullanımı) ile dijital sanatın bir karmasıyla oluşturulmuştur. Bu da resme çok katmanlı bir görünüm vermektedir. Resimde aşağıdaki dokuları/ örnekleri bulabilir misiniz?

* Saman kâğıdı

* Kâğıt

* Pastel boya

* Kuru boya

* Kareli kâğıt

2. Renkler, ruh hali ile hava sıcaklığı da dâhil, pek çok farklı şeyi ifade edebilir. Renkleri dikkate alarak Merkür ile Uranüs resimlerini karşılaştırın. İki çizimin renkleri size ne anlatıyor? Bu sayfalardaki renkler, metinlerle ne açıdan uyumludur?

3. Çalışma Sayfası 2: Güneş Sistemi Tacı *Yap’a* bakın.

Aktivite: Uzayda özçekimler yapan astronot köpeği fark ettiniz mi? Siz de kendi uzay özçekiminizi yaratabilirsiniz.

Basamaklar:

a. Kitaptan en sevdiğiniz gezegeni seçin.

b. Büyükçe bir kartonu ya da eski çarşafı o gezegene benzeyecek şekilde dekore edin. (Detaylarıyla ortamı ya da gökyüzünde, arkada diğer gezegenlerle ufuk çizgisini gösterebilirsiniz.)

c. Karton/çarşaf kurduğunda, yere dümdüz serin. (Ya da bir yetişkinden pencereye/duvara/kapıya asmak için izin isteyip size yardım etmelerini rica edin.)

d. Hazırladığınız manzaranın üstüne yatın/önünde durun ve uzayda kendi resminizi çekin!

e. Sınıfça tüm uzay özçekimlerinizden oluşan bir uzay yolculuğu fotoğraf albümü ya da poster yapabilirsiniz.

Başka Aktiviteler

İnternet üzerinde pek çok eğlenceli güneş sistemi temalı elişi aktivitesi ve deneyi bulabilirsiniz.

* Pipet roket yapımı hakkında ipuçları için:

<https://buggyandbuddy.com/straw-rockets-with-free-rocket-template/>

* Düğmeler, boyanmış şişe kapakları, renkli keçe kumaşı, minik ponponlar ve daha pek çok malzemeden güneş sistemi haritası yapabilirsiniz. Örneğin:

<http://deceptivelyeducational.blogspot.com.au/2012/04/solar-system-with-button-planets.html>

<http://munchkinandbean.blogspot.com.au/2014/03/solar-system-felt-board.html>

* Hatta kâğıt hamuru, balonlar, büyük ponponlar, sünger toplar ya da renkli kâğıt disklerinden sınıfınız için hareketli güneş sistemi bile yapabilirsiniz. Örneğin:

<http://www.we-are-scout.com/2015/10/make-a-pom-pom-solar-system-mobile.html>

<https://daveandandrea.wordpress.com/2011/11/11/diy-baby-mobile/>

ÇALIŞMA SAYFASI 1: UYAKLAR

Aşağıdaki tabloda ilk kolonda 3,2,1 Fırlat! Kitabında yer alan kelimeler bulunmaktadır. İkinci kolona kitapta yer alan uyaklı sözcükleri yazın. Üçüncü kolona da uyaklı başka sözcükler düşünüp yazabilir misiniz?

	3,2,1 Fırlat! İçindeki Uyaklı Sözcükler	Alternatif Uyaklı Sözcükler
Gezegen	<i>Dönen</i>	<i>Neşelen</i>
Efendisi		
Kayadan		
Çağlayan		
Sonra		
Devdir		

ÇALIŞMA SAYFASI 2: GÜNEŞ SİSTEMİ TACI YAP

Malzemeler:

- * Bu sayfaların bir çıktısı (çift taraflı çıktı almayın.)
- * Karton (siyah, mavi ya da kendiniz boyayın.)
- * Kuru boyalar, pastel boyalar, keçeli kalemler
- * Makas
- * Tutkal ve bant
- * Mezura
- * Yıldız çıkartmaları, sim, gümüş ya da altın rengi keçeli kalem (isteğe bağlı.)

Adımlar:

1. Bir sonraki sayfadaki gezegenleri renklendirin.
2. Her bir gezegeni kesip yan yana dizin.
3. Bir sınıf arkadaşınız ya da yetişkinden mezurayla başınızın çevresinin çapını ölçmesini isteyin. Mezurayı gevşek bırakın ve bir şapka başınızda nasıl durması gerekiyorsa o şekilde konumlandırın.
4. Başınızın çapı artı üç santimi hesaplayıp kartonunuzun uzun ucunda işaretleyin.
5. Kartonun kısa tarafından yukarı sekiz-on santim yüksekliğinde bir işaret koyun. Dördüncü adımda işaretlediğiniz yerden yukarı da aynı yükseklikte bir işaret koyup şeridi kesin ya da bir yetişkinden yardım alın.
6. Eğer karton mavi ya da siyah değilse renklendirin.
7. Her gezegeni sıralarına göre karton şeride yerleştirin. (Ucunda üç santim boşluk bırakın.)
8. Gezegenlerin konumundan memnun olduğunuzda her birini tutkalla yerlerine yapıştırın.
9. İsteğe bağlı: Çıkartmalardan, simle ya da keçeli kalemle yıldızlar ekleyebilirsiniz.
10. Karton şeridi, boş kalan üç santim içeri gelecek biçimde halka şeklinde rulo yapın. Kafanıza tutup olup olmadığını kontrol edin. Oturuşundan memnun kaldığınızda tacı, içeri kıvrılan üç santimlik boşluktan tutkalla yapıştırın. Daha sağlam olması için dilerse-niz arkadan bantla da tutturabilirsiniz.

Öneri: Gezegenleri renklendirip keserek, ip ve tepesi için boyanmış bir tahta ya da kasnak kullanarak basit bir hareketli güneş sistemi de yapabilirsiniz.

ÇALIŞMA SAYFASI 2: DEVAM

Jüpiter

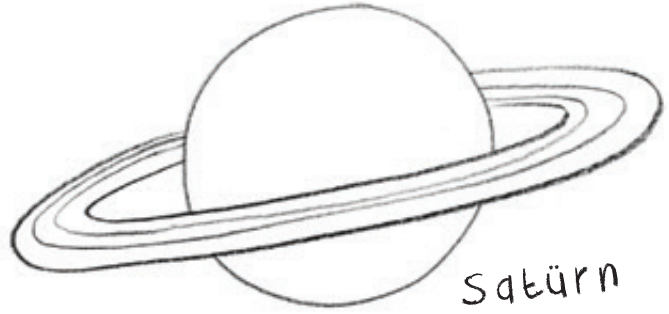
Neptün

Uranüs

Mars

Satürn

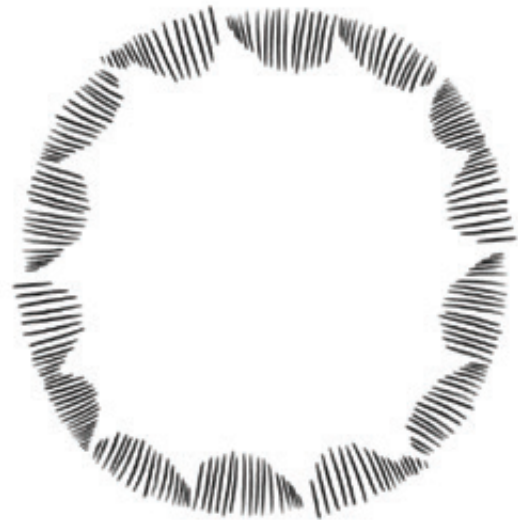
Dünya

Merkür

venüs

Güneş